

Av. Mustafa KAYHAN

**ANONİM ORTAKLIĞIN
HAKLI NEDENLE FESHİ
DAVASI**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
TEŞEKKÜR.....	IX
İÇİNDEKİLER.....	XI
KISALTMALAR CETVELİ	XIX
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM ANONİM ORTAKLIĞIN HAKLI NEDENLE FESHİ DAVASINA İLİŞKİN GENEL BİLGİ

§1. DAVANIN YABANCI HUKUK SİSTEMLERİNDEKİ VE TÜRK POZİTİF HUKUKUNDAKİ TARİHSEL GELİŞİMİ....	3
A. Yabancı Hukuk Sistemlerindeki Tarihsel Gelişimi.....	3
B. Türk Pozitif Hukukundaki Tarihsel Gelişimi.....	7
I. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu Öncesi	7
II. 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Dönemi	10
1. TTK m. 531'in Tasarıdaki Hali	10
2. TTK m. 531'in Kanunlaşan Hali.....	11
§2. DAVANIN GENEL ÇERÇEVESİ.....	12
A. Davanın Tanımı ve Konusu.....	12
B. Davanın Amacı	15

C. Davanın Azınlık Hakkı Olup Olmadığı	17
§3. DAVA TÜRLERİ İÇİNDEKİ YERİ	19
A. Genel Olarak	19
I. Eda Davaları.....	20
II. Tespit Davaları	21
III. Yenilik Doğuran (İnşai) Davalar	22
B. Yenilik Doğuran Dava Bakımından Değerlendirme	24
C. Terditli (Kademeli) Dava Bakımından Değerlendirme.....	27
§4. BU DAVAYA ÖZGÜ DAVA ŞARTLARI.....	29
A. Haklı Nedenin Bulunması.....	31
I. Genel Olarak.....	31
II. Haklı Neden Kavramı	33
1. Kapsam.....	33
2. Yargıtay'ın Haklı Neden Saydığı Haller	38
3. Yargıtay'ın Haklı Neden Saymadığı Haller	44
III. Davacı Pay Sahibinin Kusurlu Olmasının Haklı Nedene Etkisi	48
IV. Haklı Neden Bulunması Şartının Hukukî Niteliği	51
B. Belirli Miktarda Sermayeyi Temsil Eden Paya Sahip Olunması.....	54
I. Genel Olarak.....	54
II. Belirli Miktarda Sermayeyi Temsil Eden Paya Sahip Olunması Şartının Hukukî Niteliği.....	55
1. Sıfat Kavramı Açısından Değerlendirme	55
2. Dava Şartı Olması Açısından Değerlendirme.....	59
§5. DAVAYA EGEMEN OLAN İLKELER	61
A. Genel Olarak	61
B. Ölçülülük İlkesi	63
C. Hakların Sakınılarak Kullanılması İlkesi	64
D. Bu Dava Açısından Taleple Bağlılık İlkesi	65
I. Taleple Bağlılık İlkesi.....	65

II.	Tasarruf İlkesi Bağlamında Değerlendirme	66
III.	Talep Biçimleri Bağlamında Değerlendirme	67
§6.	DAVANIN İKİNCİL (TALİ) NİTELİĞİ.....	72
A.	Kapsam	72
B.	Davacı Bakımından	72
I.	Genel Olarak.....	72
II.	Davanın Davacı Bakımından İkincil Niteliğinin Dava Şartı Olup Olmadığı.....	74
III.	Pay Sahipleri Sözleşmesinin İkincil Niteliğe Etkisi	75
IV.	Ortaklığın Diğer Sona Erme Nedenlerinin İkincil Niteliğe Etkisi.....	76
C.	Mahkeme Bakımından	76
§7.	DAVAYA KONU UYUŞMAZLIĞIN ALTERNATİF ÇÖZÜM YOLLARI KARŞISINDAKİ DURUMU	78
A.	Tahkim	78
B.	Arbuluculuk.....	81
C.	Avukatlık Kanunu Uyarınca Uzlaşma.....	84

İKİNCİ BÖLÜM

ANONİM ORTAKLIĞIN HAKLI NEDENLE FESHİ DAVASINDA YARGILAMA

§8.	DAVANIN TARAFLARI	87
A.	Taraf Kavramı	87
B.	Davacı.....	88
I.	Genel Olarak.....	88
II.	Belli Oranda Pay Sahibi Olma Şartı.....	92
1.	Genel Olarak.....	92
2.	Pay Sahipliğinin İspatı.....	94
3.	Pay Oranının Esas Sözleşme İle Değiştirilip Değiştirilemeyeceği	95

a. Pay Oranının Azaltılıp Azaltılamayacağı	95
b. Pay Oranının Artırılıp Artırılmayacağı	97
4. Dava Açılması İçin Gerekli Oranın Üst Sınırı.....	98
5. Davacı Pay Sahipleri Arasında Dava Arkadaşlığı.....	99
6. Bir Pay Üzerinde Birden Çok Kişinin Hak Sahibi Olması	100
7. Pay Üzerinde Sınırlı Aynı Hak Sahipliğinin Davacı Sıfatına Etkisi.....	102
a. İntifa Hakkı.....	102
b. Rehin Hakkı.....	104
c. Saklama (Vedia) Sözleşmesi	105
d. Kullanım Ödücü (Ariyet) Sözleşmesi.....	106
8. Hapis Hakkının Davacı Sıfatına Etkisi.....	107
9. İntifa Senedi Sahipliğinin Davacı Sıfatına Etkisi.....	107
III. Pay Sahipliğinin veya Pay Oranının Dava Sırasında Değişmesinin Davacı Sıfatına Etkisi.....	108
1. Genel Olarak.....	108
2. Payın Devri.....	110
a. Payın Tamamının Devri	110
b. Payın Bir Kısmının Devri	111
3. Pay Sahibinin Ölümü.....	113
4. Eşler Arasındaki Mal Rejimi Hükümleri	115
5. Tür Değiştirme veya Birleşme ve Devralma	116
6. Bölünme	118
a. Bölünme Türleri.....	118
b. Davacının Bölünmesi Açısından Değerlendirme	119
c. Davalının Bölünmesi Açısından Değerlendirme	119
7. Sermaye Artımı ve Iskat	121
a. Sermaye Artırımı	121
b. Iskat.....	124

IV.	Davacının Şahsında Meydana Gelen Bazı Özel Durumların Davaya Etkisi	126
1.	Davacının Paylarının Haczedilmesi.....	126
2.	Davacının Konkordatoya Başvurması	127
3.	Davacının İflas Etmesi	129
4.	Davacı Hakkında Ortaklıktan Çıkarılma Davası Açılması	130
C.	Davalı	131
I.	Genel Olarak.....	131
II.	Yargıtay'ın Yaklaşımı	134
III.	Anonim Ortaklığın Temsili	137
IV.	Davalının Dava Sırasında Değişmesi.....	140
1.	Yeniden Yapılandırma Halleri	140
2.	Birleşme.....	140
3.	Tür Değişikliği.....	143
a.	Genel Olarak.....	143
b.	Anonim Ortaklığın Limited Ortaklığa Dönüşmesi.....	143
c.	Anonim Ortaklığın Kooperatife Dönüşmesi.....	144
d.	Şahıs Ortaklığın Anonim Ortaklığa Dönüşmesi.....	144
4.	Bölünme.....	145
V.	Davalının Şahsında Meydana Gelen Bazı Özel Durumların Davaya Etkisi	147
1.	Davalının Sona Ermesi	147
a.	Kavram	147
b.	Birden Çok Fesih Nedeninin Bulunması Karşısında Haklı Nedenle Fesih Davası.....	148
2.	Davalının Konkordatoya Başvurması.....	149
3.	Davalının İflâs Etmesi	151
§9.	DAVANIN GÖRÜLECEĞİ MAHKEME VE DAVANIN AÇILMASI	153

A. Davanın Görüleceği Mahkeme	153
I. Görevli Mahkeme.....	153
II. Yetkili Mahkeme.....	156
B. Davanın Açılması.....	159
I. Genel Olarak.....	159
II. Davanın Kısmi Dava Olarak Açılıp Açılmayacağı.....	162
III. Davada Süre	162
IV. Dava Açılmasının Genel Sonuçları.....	164
V. Davaya Cevap Verilmesi.....	166
VI. Ön İnceleme.....	168
VII. Tahkikat.....	168
VIII. Islah.....	169
§10. GEÇİCİ HUKUKİ KORUMA ÖNLEMLERİ	172
A. Genel Olarak	172
B. Alınabilecek Önlemler.....	174
C. Teminat Gösterme Yükümlülüğü	176
§11. İSPAT VE DELİLLER.....	178
A. Genel Olarak	178
B. İspat Yükü ve Deliller	178
C. Dava Malzemesinin Getirilmesinde Uygulanacak İlkeler.....	183
§12. DAVAYA MÜDAHALE.....	185
A. Genel Olarak	185
B. Fer'i Müdahale	186
C. Asli Müdahale	189
§13. DAVAYA SON VEREN TARAF İŞLEMLERİ	190
A. Genel Olarak	190
B. Feragat	190
C. Kabul.....	191
D. Sulh.....	193
§14. DAVADA KARAR VE KANUN YOLLARI	195

A. Dava Sonunda Verilebilecek Kararlar	195
I. Genel Olarak.....	195
II. Davanın Kabulü	196
1. Ortaklığın Feshi Kararı.....	196
2. Feshe Alternatif Kararlar	201
a. Genel Olarak.....	201
b. Çıkarma Kararı	202
aa. Uygulama Alanı.....	202
bb. Gerçek Değerin Belirlenmesi.....	209
cc. Davanın Tarafı Olmayan Pay Sahibinin Çıkarılması.....	210
c. Duruma Uygun Düşen ve Kabul Edilebilir Diğer Bir Çözüm Kararı.....	212
III. Davanın Reddi.....	218
IV. Davanın Konusuz Kalması ve Diğer Sona Erme Nedenleri	221
V. Kararların İcrası	222
B. Kanun Yolları	225
I. İstinaf.....	226
II. Temyiz.....	229
III. Yargılamanın Yenilenmesi.....	231
§15. YARGILAMA GİDERLERİ VE DAVA HARCİ.....	233
A. Yargılama Giderleri.....	233
B. Dava Harcı	235
SONUÇ	237
KAYNAKÇA	241